

הקבץ יזמות

0201-1884 מבוא ליזמות חברתית

Introduction to Social Entrepreneurship

סמסטר א' – שנה"ל תשפ"ו

פרטי הקבוצות בקורס

קבוצה	יום בשבוע	שעה	בחינה	אופן הלימוד	מרצה	דואר אלקטרוני	יצירת קשר
סמסטר א' מחצית ראשונה	ה	16:15-17:45	אין	פרונטלי	ד"ר ענבל אבו	inbalitta@gmail.com	דרך המייל – מענה 'שע 72 בטווח של

היקף הלימודים

2 ש"ס

תיאור הקורס

הקורס מבוא ליזמות חברתית עוסק במודלים ופרקטיקות של יזמות חברתית בארץ ובעולם, תוך בחינת הרקע ההיסטורי והכלכלי להתפתחות התחום. הקורס מספק כלים לניתוח מיזמים חברתיים ולבחירת האתגרים הייחודיים שלהם, וכן מציע חשיפה למודלים חדשניים של שילוב בין מטרות עסקיות למטרות חברתיות, עם דגש על מיזמי אימפקט, ESG (סביבה, חברה וממשל תאגידי) וקואופרטיבים חברתיים.

הסטודנטים ילמדו על מקורות אידאולוגיים של יזמות חברתית, סוגי ארגונים במגזר השלישי והחברתי, ויקבלו כלים ליישום יזמות זו בעולם האמיתי. הקורס משלב הרצאות אורח של יזמים, משקיעים ומנהלים מהמגזר החברתי, וכולל ניתוחי מקרה ודיונים על דילמות ניהוליות בעידן המודרני.

מטרות הקורס

- להקנות הבנה מעמיקה של תחום היזמות החברתית והתפתחותו.
- להכיר מודלים שונים של מיזמים חברתיים ועסקיים-חברתיים.
- לחשוף את הסטודנטים ליזמים ולפרויקטים משמעותיים בארץ ובעולם.
- לספק כלים למדידה, הערכה וניהול של מיזמים חברתיים.
- לפתח יכולות חשיבה ביקורתית ולמידה עצמאית בנוגע לאתגרים של יזמות חברתית

תפוקות למידה

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

- להבין את מקורות היזמות החברתית ומודלים להקמת מיזמים חברתיים.

- לדון בדילמות ניהוליות ועסקיות בהקשר של מטרות חברתיות.
- לנתח מקרים של יזמות חברתית ולהציע פתרונות חדשניים.
- להכיר וליישם מדדים להערכת השפעה חברתית.
- להיחשף לדמויות המפתח בשדה באמצעות הרצאות אורח פרונטליות או דיגיטליות

הערכת הסטודנט בקורס והרכב הציון

אחוז	מטלה	תאריך	גודל קבוצה/ הערות
40%	הצגת יזם\יזמת\יזמים חברתי או עסקי-חברתי או ראיון עם יזם.ת	עד סוף הקורס יש לאשר את היזם\ המיזמים מול המרצה הצגות המיזמים – בשיעור האחרון	הצגה - 2-4 ראיון : 1-2
30%	עבודה אישית מסכמת - כתיבת רפלקציה תוך ביסוס המידע על מאמרים ו\או פודקאסטים	לאורך הסמסטר	יחידים
30%	הערכת מרצה – השתתפות בפעילויות לאורך הקורס (לפחות 5 מתוך 7) והשתתפות בקורס	לאורך הסמסטר	יחידים\קבוצות

שימו לב – מטלות הקורס משולבות לאורך הקורס כולו כחלק מהשיעורים (ראו תוכנית הקורס) מתוך שאיפה לסיים את הסמסטר ללא חובות

דרישות הקורס

- ☐ קריאת חומר רקע לשיעורים
- ☐ האזנה לפודקאסטים כהכנה לשיעור

מרכיבי הערכה בקורס

- ☐ 30% הערכת מרצה – השתתפות בפעילויות (במהלך השיעור) כמו גם באופן ליני והשתתפות בשיעורים
- 40% - **הצגת יזם\יזמת\יזמים** –בהלימה למחונן הערכה
- 30% - **עבודה אישית – רפלקציה בהתייחס לפריט קריאה ופרק פודקאסט** – בהלימה להנחיות העבודה
- **על מנת להשלים את הקורס יש לקבל ציון עובר (ציון 60%) בעבודות בקורס.**

(כל אי עמידה באי אלו ממטלות הקורס מחיבת הודעה מראש) במייל

הערכת הקורס ע"י הסטודנטים

- ☐ בסיומו של הקורס הסטודנטים ישתתפו בסקר הוראה על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי הסטודנטים והאוניברסיטה.

אתר הקורס

- ☐ אתר הקורס מתנהל במערכת המודל וחומר הקורס והמטלות מופיעות באתר

- ☐ אתר הקורס יהווה המקום המרכזי בו ימסרו הודעות לסטודנטים, לפיכך מומלץ להתעדכן בו מדי שבוע, לפני השיעור, ובכלל – גם בתום הסמסטר.
- ☐ תרגילי הבית וההגשות של מטלות הקורס יתבצעו דרך אתר הקורס בכלים מקוונים
- לתשומת לבכם – בכיתה ידונו גם נושאים (ובפרט דוגמאות) שאינם מופיעים בשקפים או מופיעים בכותרת בלבד. כל אלו הינם חלק בלתי נפרד מחומר הקורס.

מדיניות השימוש בבינה מלאכותית

1. אתיקה ויושרה אקדמית: יש להקפיד על כללי אתיקה ושמירה על יושרה אקדמית בעת שימוש בכלים אלו.
2. הסתמכות על הבנה אישית: אין להסתמך באופן מופרז על תכנים שנוצרו באמצעות AI שימוש בכלי AI מותר לצורך חיפוש מידע, עיבוד נתונים, יצירת טיוטות ראשוניות והשראה לכתיבה, אך חל איסור להשתמש בכלים אלו ליצירת קטעים שלמים בעבודה ולהציגם כעבודה מקורית.
3. שקיפות ושימוש נכון: יש לציין במפורש מתי וכיצד נעשה שימוש בכלי AI, ולהסביר כיצד הם תרמו לתהליך הלמידה. זאת יש לעשות בפסקה ייעודית שתכתב בסוף העבודה.
4. ביקורת ואחריות: כתיבה לא מדויקת או כללית מדי עלולה להוביל להורדת ציונים, במיוחד כאשר התוכן אינו תואם את הנלמד בקורס.
5. שמירה על זכויות יוצרים: יש להקפיד שלא להזין לתוכנות AI קבצים מוגנים כמו מאמרים שחולקו בשיעור, מצגות של המרצה, או מסמכים אחרים מתוך הקורס, ללא אישור מפורש מהמרצה. הזנה של מסמכים אלו לכלי AI מהווה עבירה משמעתית חמורה, מכיוון שהיא עלולה לחשוף את התוכן לאינטרנט ולחברות צד ג' ללא אישור.

מדיניות נגישות והכללה

הקורס נגיש לסטודנטים עם צרכים מיוחדים. סטודנטים הזקוקים להתאמות מתבקשים לפנות למרצה בתחילת הסמסטר, וניתן יהיה לספק חומרי לימוד מותאמים כגון קבצים נגישים, כתוביות לסרטונים וכד'.
הקורס גם שואף לכלול נקודות מבט מגוונות, ולהציג מיזמים חברתיים המתמודדים עם אתגרים הקשורים לשוויון מגדרי, גיוון תרבותי, נגישות לאוכלוסיות מוחלשות ועוד. דגש מיוחד יינתן לפיתוח רגישות חברתית בקרב הסטודנטים ולדיון בסוגיות של הכללה חברתית במסגרת יזמות.

תוכנית הקורס

*במהלך הקורס ישולבו הרצאות אורח והתכנית תעודכן בהתאם

מועד המפגש	תוכן	ביבליוגרפיה לקראת הפגישה פודקאסט להאזנה לפני השיעור	מהשטח
פעילות 1 - הצגת עצמי והחיבורים שארצה ליצור – עד לשיעור 3			
נושא 1: התפתחות היזמות החברתית			
מפגש 1	המצע האידאולוגי הכלכלי חברתי לבסיס היזמות החברתית	גדרון ואחרים (2018) – הכלכלה החברתית החדשה בישראל – מבוא, פרק 1. הרקע להתפתחות הכלכלה החברתית.	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 1 (30 דק') בכיתה: מסמך משותף – השפעת הדמוקרטיה
מפגש 2	בין קפיטליזם לסוציאליזם – התפתחות היסטורית ומגזרי המשק	גדרון ואחרים (2018) – הכלכלה החברתית החדשה בישראל – התפתחות הכלכלה החברתית בישראל – פרק 3, פרק 2 – עמ' 55-49	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 42 – המדריך למתעניין בעולם החברתי (37 דק') גייסטסטאר guidestar פעילות 2 מסמך משותף – ארגונים חברתיים
מפגש 3	בין קפיטליזם לסוציאליזם – מגזרי המשק	גדרון ואחרים (2018) – הכלכלה החברתית החדשה בישראל – פרק 2 – עמ' 55-49	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 16 תפקיד המדינה ביזמות חברתית (40 דק') בכיתה: נטווריקינג – הצגה עצמית
נושא 2 מיהו היוזם החברתי?			
מפגש 4	מיהו יזם ומיהו היוזם החברתי?	Stephan, U. & Drencheva, A. (2017)	פעילות 3 מענה על הסקר – האם אני יזם? מוטי מידן – כיצד מתחילים יזמות חברתית מסיפור אישי – פרק 79 בפודקאסט הגראז
נושא 3 סביבת היזמות החברתית			
מפגש 5	היברידיות בין העסקי לחברתי	Bruder (2020)	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 17 – דילמות יומיות בין העסקי לחברתי (47 דק') פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 23 – האקו-סיסטם של העסקים החברתיים (40 דק')
מפגש 6	עולם ה-VUCA ועבודה בצוותים	Bennett, N. and Lemoine, G.J. (2014). What VUCA Really Means for You.	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 32 – יצוא ויבוא של מודלים חברתיים (42 דק') פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 21 – יזמות כתחביב ערן שטרן מראיין את ניב סער שותף מייסד במיזם החברתי "בצוותא" (65 דק') סרטון על ה-VUCA (עברית) סרטון מצוין - הסבר של כותבי המאמר על עולם ה-VUCA עולם ה-VUCA (אתר בעברית) פועל ה-VUCA סביבי כיום? בכיתה: בניית צוותים
נושא 4 מודלים ארגוניים של יזמות חברתית			
מפגש 7	יזמות עסקית-חברתית בישראל ובעולם – 1	- גדרון ואחרים (2018) – הכלכלה החברתית החדשה בישראל – פרק 2 – עמ' 55-65 – רשות - Defourny, Jacques, Marthe, Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US; pp. 32-53	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 32 – יצוא ויבוא של מודלים חברתיים (42 דק') פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 21 – יזמות כתחביב ערן שטרן מראיין את ניב סער שותף מייסד במיזם החברתי "בצוותא" (65 דק')
		מוניקנד-גבעון, אבו וגדרון (2016). "מסגרות ארגוניות המספקות תעסוקה לאוכלוסיות מוחלשות והשפעתן על שילובן בחברה"	פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 32 – יצוא ויבוא של מודלים חברתיים (42 דק') פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 21 – יזמות כתחביב ערן שטרן מראיין את ניב סער שותף מייסד במיזם החברתי "בצוותא" (65 דק') פועל ה-VUCA סביבי כיום? בכיתה: בניית צוותים

*התכנית נתונה לשינויים.

קריאת חובה

1. גדרון, ב., מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע., קפלן, א. (2018). הכלכלה החברתית החדשה בישראל. הוצאת רסלינג.
2. יונס, מ. (2009) עולם ללא עוני, הוצאת אחוזת בית.
3. מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע. וגדרון, ב. (2016). "מסגרות ארגוניות המספקות תעסוקה לאוכלוסיות מוחלשות והשפעתן על שילובן בחברה - תרומתם הייחודית של עסקים חברתיים". קרן המחקרים של ביטוח לאומי.
<https://www.btl.gov.il/Mediniyut/BakashatNetunim/dohot/Pages/mounikendem.aspx>
מורג, ע. (2017). מדידה של תכניות חברתיות. מכון ירושליים למחקרי מדיניות ומכון מילקן לחדשנות.
https://milkeninnovationcenter.org/wp-content/uploads/2017/10/110-FINAL-HB-WEB-F-_Anat.pdf
4. Bennett, N. and Lemoine, G.J. (2014). [What VUCA Really Means for You](#). *Harvard Business Review*. January-February 2014.
5. Bruder, I. (2020). A social mission is not enough: Reflecting the normative foundations of social entrepreneurship. *Journal of Business Ethics*, 1–19.

הומר האזנה

1. פודקאסט מלווה קורס - לאורך הקורס נשלב תוכניות מפודקאסטים שונים ביניהם:
2. 'הקול על יזמות חברתית' - <https://hatochnit.simplecast.fm/episodes>
3. פודקאסט 'כסף טוב' של ערן שטרן - זמין ביו-טיוב לצפייה או להאזנה ב-soundcloud או ב-Spotify
4. פודקאסט 'מדרום תפתח הטובה' - זמין להאזנה במגוון ערוצים
5. פודקאסט 'הגראז' - מדברים על יזמות' - <https://hagarage.blog>

קריאת רשות

1. גדרון, ב., לימור, נ., זיכלינסקי, א. (2014). ממגזר שלישי למגזר אזרחי – לשאלת הזהות הקולקטיבית של ארגוני המגזר האזרחי. מכון ואן ליר. ירושלים.
2. יאנג, ד. (2005). מתח בין הייעוד לשוק בניהול מלכ"רים. בטחון סוציאלי, מס' 70. עמ' 32-55.
3. Cooney, K., Nyssens, M., O'Shaughnessy, M., et al. (2016). [Public Policies and Work Integration Social Enterprises: The Challenge of Institutionalization in a Neoliberal Era](#). *Nonprofit Policy Forum*, 7(4), pp. 415-433.
4. Cooney, K., & Shanks, T. (2010). New approaches to old problems: Market-based strategies for poverty alleviation. *Social Service Review*, 29(5), 29-55.
5. Defourny, J. & Nyssens M. (2010). Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US: Convergence and Divergences, *Journal of social Entrepreneurship*, vol. 1 no. 1, pp. 32-53.

6. Gidron, B., Israel-Cohen, Y., Bar, K., Silberstein, D., Lustig, M., & Kandel, D. (2021). Impact tech startups: A conceptual framework, machine-learning-based methodology and future research directions. *Sustainability*, 13(18).
7. Hernández Cáceres, D. (2023). Social Enterprises in the Social Cooperative Form. In: Peter, H., Vargas Vasserot, C., Alcalde Silva, J. (eds) *The International Handbook of Social Enterprise Law* . Springer, Cham.
8. Stephan, U. & Drencheva, A. (2017) The person in social entrepreneurship: A systematic review of research on the social entrepreneurial personality, In G. Ahmetoglu, T. Chamorro-Premuzic, B. Klinger, & T. Karcisky (Eds.), **The Wiley Handbook of Entrepreneurship**. Chichester: John Wiley.
- 9.